

Amerika als waterscheiding

Colette, Maarten

Published in:

Streven: Cultureel Maatschappelijk Maandblad

Publication date:

2018

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Colette, M. (2018). Amerika als waterscheiding: Recensie Paul De Hert, Andreas Kinneging en Gerard Versluis (red.), *De Federalist Papers: Bakermat van het moderne constitutionalisme*, Budel, Damon, 2018, 327 p.
Streven: Cultureel Maatschappelijk Maandblad, 85(5), 553-554.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Amerika als waterscheiding

In *Streven: Cultureel maatschappelijk tijdschrift* september-oktober 2018, nr. 5, 553-54.

In het Nederlandse taalgebied is de *Federalist Papers* schier onbekend. Onterecht, zo blijkt. De *Federalist* is naar vorm een commentaar bij de Amerikaanse constitutie (1787). Naar inhoud hoort het thuis onder de maatgevende werken (Plato, Hobbes). In deze uitgave van de Debatten – een rechtsfilosofisch initiatief van de Vrije Universiteit Brussel met de Universiteit Leiden om de academische uitwisseling tussen Vlaanderen en Nederland te prikkelen – worden enkele thema's uit de *Federalist* gelicht.

Een eerste thema is de wording van de Amerikaanse constitutie. Amerika was sinds 1776 (de onafhankelijkheid van Engeland) een confederatie: een losse samenwerking tussen dertien staten, zonder gedeelde constitutie, geen autonome fiscale bevoegdheid, elk een *de facto* vetorecht. Deze staatsstructuur is niet vruchtbaar. De wording van de constitutie zou zich presenteren als een machtsstrijd tussen *federalists* (efficiënt bestuur) en *antifederalists* (democratische controle). Dé vondst is de *extended republic*. James Madison, die de *antifederalists* ideologisch het meest na staat, ziet wel been in de republiek, op voorwaarde *dat die voldoende groot is*. Hiermee neemt de *Federalist* afscheid van antieke opvattingen over republicanisme en schaalgrootte.

In een tweede sectie worden twee federale instituties besproken: de Senaat en de rechter. Deze controlemechanismen staan in onze tijd onder druk. Over de Belgische tweede kamer hangt een aura van overtolligheid. Dit debat werd in Amerika al aan het eind van de achttiende eeuw aangezwengeld. De Senaat controleert de eerste kamer, de regering en de rechter. Senatoren moeten over onderscheiden kwalificaties beschikken. Dit maakt hen anders en nuttig.

De rechterlijke taakomschrijving sluit aan bij het mensbeeld van de Amerikanen: de mens is slecht. De *federalists* willen de macht van het parlement daarom kortwieken. Zij zetten alles in op juridisch regelgeleid denken: het *Supreme Court* kan wetten aan de constitutie toetsen. Het hof wordt zodoende boven de andere machten geheven. De auteurs schenken aandacht aan een vergelijk met het Mensenrechtenhof te Straatsburg en het Hof van Justitie te Luxemburg, en aan de receptie van de *Federalist* in Duitsland, leidsman van de positivistische school van het recht. De omstreden ontwikkeling van de rechtspraak van het *Supreme Court* wordt in kaart gebracht.

Een derde thema is de verhouding van de wetgever tot de executieve macht. Het is al vaak vastgesteld: in parlementaire stelsels (zoals het onze) is het parlement een dood broertje, een willoze stemmachine van de regering. In presidentiële stelsels ageert de wetgever onafhankelijker van de executieve. Dit is een concrete aanwijzing dat we in Europa de studie van de *Federalist* weerom ter harte moeten nemen. Toch leeft ook in Amerika het debat opnieuw op, vooral sinds de meest recente presidentiële kiesverrichtingen.

Dat de Amerikaanse constitutie de 'moeder van alle constituties' is, en de *Federalist Papers* de 'bijbel van het moderne constitutionalisme,' daaraan twijfelt geen lezer meer na voltooiing van deze voorbeelding vormgegeven uitgave. Met inbegrip van noten en bibliografische verwijzingen.

Maarten Colette (VUB)

Paul De Hert, Andreas Kinneging en Gerard Versluis (reds.), *De Federalist Papers: Bakermat van het moderne constitutionalisme*, Damon, Budel, 2018, 327 blz., 29,90 euro, ISBN 978 94 6340 137 1.